

Boekhoudstandaarden voor overheden (IPSAS): Stand van zaken

Ingediend voor TAA Mei 2010, herwerkt mei 2010

Johan Christiaens, professor UGent, bedrijfsrevisor Ernst & Young

Christophe Vanhee, wetenschappelijk medewerker UGent

Caroline Rollé, researcher onderzoekscentrum ARPS UG-E&Y, consultant Ernst & Young

Enkele jaren terug (Christiaens en Van den Berghe, 2006a; 2006b) werden de IPSAS (International Public Sector Accounting Standards) reeds in TAA besproken waarbij hun achtergrond, toepassingsgebied, toekomstmogelijkheden, maar ook de moeilijkheden bij de implementatie daarvan aan bod kwamen (Christiaens en Van den Berghe, 2006a; 2006b). In deze bijdrage wordt verder aandacht besteed aan de huidige stand van zaken m.b.t. de ontwikkeling en implementatie van IPSAS-standaarden. I.h.b. wordt de situatie van IPSAS in Belgische overheden uit de doeken gedaan. Deze bijdrage wordt afgerond met de onderzoeksbevindingen omtrent de overgang naar IPSAS bij Europese centrale en lokale overheden.

1. Inleiding

De laatste decennia hebben overheden meermaals de kritiek gekregen dat zij onvolledig en gebrekkig financieel rapporteren over hun activiteiten. Hun rapportering is te volumineus, dikwijls met tegenstrijdige informatie en te complex. Daarenboven bestaat er een enorme diversiteit aan regelgeving, boekhoudkundige praktijken en financiële rapportering van centrale en lokale overheden in vele landen en ook tussen landen. De Belgische context in acht genomen, zien we dat er voor de verschillende geledingen van de overheid (federale overheid, gewesten en gemeenschappen, provincies, gemeenten, OCMW's, ...) en andere publiekrechtelijke entiteiten (politiezones, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, ...), veelal (sterk) van elkaar verschillende regelgevingen bestaan wat betreft de financiële rapportering. Deze verschillen op hun beurt dan nog eens met de regelgeving van non-profitinstellingen zoals verenigingen en stichtingen. Daardoor is er een belangrijke behoefte ontstaan aan harmonisatie van de regelgeving zoals ook gedreven door de wereldwijde initiatieven rond *New Public Management*.

Door zijn wereldwijde aanhang, onafhankelijkheid en ervaring was de IFAC (= International Federation of Accountants) uniek geplaatst om samen met andere internationale instellingen te werken aan een globale standaardisering van het overheidsboekhouden en –rapportering door de creatie van de International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB). Geïnspireerd door hun ervaring in de ondernemingssector en de ontwikkeling van de International Accounting Standards/ International Financial Reporting Standards (IAS/IFRS), hebben zij sinds 2000 gestalte gegeven aan een serie boekhoudstandaarden voor overheden, met name de International Public Sector Accounting Standards (IPSAS)¹.

2. Hoe verhouden IPSAS zich tot andere boekhoudstandaarden?

¹ Alle standaarden en andere publicaties van de IPSASB zijn gratis consulteerbaar op de website van IFAC [<http://www.ifac.org/PublicSector/index.php>].

Zoals reeds aangegeven is het harmonisatieproces inzake financiële rapportering in de ondernemingswereld reeds een tijd aan de gang waarbij de International Accounting Standards Board (IASB) een belangrijke rol speelt door het uitvaardigen van International Accounting Standards/International Financial Reporting Standards (IAS/IFRS).

De IPSAS standaarden zijn niet alleen geïnspireerd door de internationale boekhoudstandaarden voor ondernemingen (IAS/IFRS), de meeste zijn er ook letterlijk op gebaseerd en enkel aangepast waar de overheidscontext dit noodzaakt. De voornaamste reden dat de IPSASBoard deze keuze heeft gemaakt is dat men 'het wiel niet meer opnieuw wou uitvinden'. Het gevolg is echter wel dat op die wijze de IPSAS hetzelfde 'conceptual accounting framework' volgen dan dat gebruikt voor ondernemingen, waar wel ernstige vragen kunnen worden bij gesteld. Immers, het conceptueel boekhoudkader dat ten grondslag ligt van IAS/IFRS is er een waarin de gebruikersbehoeften van aandeelhouders en beleggers in grote ondernemingen ('global players') de nadruk krijgen. Deze gebruikersbehoeften betreffen hoofdzakelijk de winstgevendheid ('profitability') waarop de boekhoudkundige rapportering verwacht wordt de nadruk te leggen. Een dergelijk boekhoudkader toepassen op overheden waar de nadruk altijd ligt op het realiseren van maatschappelijke doelstellingen en geven van rekenschap ('accountability') wat met de overheidsmiddelen aangevangen werd, is zeker niet vrij van kritiek.

Boekhoudkader IPSAS teveel gekopieerd van ondernemingen i.p.v. afgestemd op overheden

Op dit ogenblik maakt de IPSASBoard werk van de opzet van een conceptueel boekhoudkader voor overheden. Men kan echter de vraag stellen of dit niet te laat komt. Zoals geschetst in tabel 1 (in bijlage), zijn er op dit ogenblik reeds 31 IPSAS (accrual accounting) standaarden ontwikkeld zonder gebaseerd te zijn op een boekhoudkader specifiek afgestemd op de overheidssector.

3. Nieuwste standaarden IPSAS 27-31

De afgelopen maanden introduceerde de IPSASB vier nieuwe IPSAS standaarden:

- IPSAS 27 Agriculture - Landbouw: zoals overgenomen uit IAS 41 ligt de nadruk op activa uit de landbouwsector zoals vee, plantages, fruitbomen, enz. evenals op de landbouwproducten die hiermee tot stand komen, bv. zuivelproducten, wol, fruit, hout, ... Zoals geïnspireerd door het IAS/IFRS perspectief, is het doel in deze standaard ook 'fair value' op het gebied van waardering van activa en producten. Ook activa uit de landbouwsector die door schenking of om niet zijn tot stand gekomen, vormen opgenomen in de boekhouding aan 'fair value'. Ten slotte regelt de standaard het onderscheid tussen activa en voorraden (melkvee vs. slachtvee).

Volgende drie standaarden gaan allen over de boekhoudregels t.a.v. financiële instrumenten. Deze standaarden zijn volledig ontleend aan de principes van IAS/IFRS wat de vraag kan oproepen in welke mate zij relevant en toepasbaar zijn binnen de overheidssector. Dergelijke standaarden bieden minder inzicht in de materie van macro-economie en openbare financiën waar grootheden en begrippen op een algemeen economische manier worden aangepakt i.p.v. uit een bedrijfsboekhoudkundig perspectief.

- IPSAS 28 Financial Instruments: Presentation – Presentatie van financiële instrumenten: hier is het doel eisen te kunnen stellen met betrekking tot de classificatie van financiële instrumenten, vanuit het perspectief van de emittent, naar financiële activa, financiële verplichtingen en de netto activa / eigen vermogen, en voor de presentatie van financiële instrumenten als vreemd of netto activa / eigen vermogen en voor de compensatie van financiële activa en financiële verplichtingen.
- IPSAS 29 Financial Instruments: Recognition and Measurement - Financiële instrumenten: opname en waardering: het gaat hier over de erkenning en waardering van financiële activa, financiële verplichtingen en een aantal contracten tot aankoop of verkoop van niet-financiële posten.
- IPSAS 30 Financial Instruments: Disclosures – Voorstelling van financiële instrumenten: de vereisten inzake informatieverschaffing voor financiële activa, financiële verplichtingen en de netto activa / eigen vermogen, de risico's verbonden aan het aanhouden van financiële instrumenten en de strategie van de entiteit voor het opvangen van deze risico's vormen het voorwerp van deze standaard.
- IPSAS 31 Intangible Assets – Immateriële vaste activa: deze standaard is gebaseerd op IAS 38 voor ondernemingen waarbij enkele begrippen conform de stijl van overheden werden aangepast. Anders dan in ondernemingen wordt ook aandacht besteed aan overheidslicenties, 'broadcasting'-rechten, e.d. Omwille van meerdere herhalingen en soortgelijke aanpak als in IPSAS 17 biedt deze standaard weinig toegevoegde waarde in vergelijking met de eerdere standaard IPSAS 17 die vaste activa regelt. Zo wordt opnieuw een uitzondering gemaakt voor 'intangible heritage assets' (bv. artistieke scenario's van toneelstukken) die niet verplicht onder standaard 31 thuishoren.

4. Hoever staat men met de implementatie van IPSAS wereldwijd en in België?

Internationale organisaties zoals de OESO, NAVO, VN en de EC passen de IPSAS al toe. Wat betreft de toepassing van de IPSAS door nationale overheden is het verhaal uiteenlopend. Bepaalde overheden zijn reeds overgegaan op een stelsel volgens IPSAS (bv. Zwitserland, Cyprus, Peru, Filippijnen), andere zijn hiermee op één of ander manier bezig in het kader van pilootstudies, werkgroepen, Europese projecten en projecten ondersteund door de Wereldbank (bv. Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, El Salvador, Libanon) terwijl een aantal landen (voorlopig) hebben beslist de IPSAS niet toe te passen (bv. Nederland, Duitsland). Daarnaast zijn er nog een groep nationale overheden die reeds een volledige dubbele boekhouding toepassen en hiervoor standaarden gebruiken die in grote lijnen in overeenstemming zijn met de IPSAS richtlijnen (bv. Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten).

Bij Belgische overheden waren de IPSAS tot voor kort nog relatief onbekend. Naar aanleiding van de modernisering van de Rijkscomptabiliteit (FEDCOM) en bij de voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten betreffende de beleids- en beheerscyclus van Vlaamse lokale besturen (gemeenten, provincies en OCMW's) raken ze toch stilaan verspreid in de sector. Zo heeft men bij de modernisering van de Rijkscomptabiliteit de toepassing van de IPSAS-standaarden in overweging genomen (maar uiteindelijk niet toegepast) en heeft de Vlaamse Overheid beslist om de algemene boekhouding van de gemeenten, provincies en OCMW's te zullen

baseren op de IPSAS zonder evenwel de intentie te hebben deze volledig toe te passen. Vermeldenswaardig zijn ook de Openbare Instellingen voor Sociale Zekerheid (bv. RSZ, RIZIV, enz.) waar de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid recentelijk heeft beslist om de boekhoudsystemen die al sinds het midden van de jaren '80 een vermogensboekhouding betroffen te moderniseren rekening houdend met de IPSAS-normen.

Vlaamse lokale besturen en Openbare Instellingen Sociale Zekerheid klaar voor de internationale boekhoudstandaarden IPSAS

Op deze manier hoopt men enerzijds om over meer mogelijkheden te beschikken om managementtechnieken uit het bedrijfsleven te kunnen hanteren en anderzijds wenst men hierdoor bij te dragen tot meer volledige, objectieve en transparante financiële informatie voor de externe gebruikers.

5. Implementatie van IPSAS in Europese context

De financiële crisis in 2008 en de recessie in 2009 hebben ook de belangrijkheid van overheidsboekhouden en rapporteren aangetoond. Het is voor overheden belangrijk een aangepast financieel systeem te hebben, maar ook dit vraagt modernisering van de overheden zelf en hun boekhoudsystemen. Onderstaande tabel 2² geeft een stand van zaken weer met betrekking tot het boekhoudsysteem in een aantal Europese overheden. Er wordt hier nagegaan waar in Europa de overgang naar IPSAS al tot stand kwam of waar men naar die overgang toe werkt.

De kolom 'IPSAS' behandelt die jurisdicties welke IPSAS volledig toepassen, waar 'Geplande IPSAS hervorming' betekent dat zij momenteel met een budgettaire/kasboekhouding werken, maar voornemens zijn of beslist hebben IPSAS toe te passen. De middenste kolom 'accrual accounting' betreft jurisdicties die – meestal geïnspireerd door de 4de Europese Richtlijn – een vermogensboekhouding opleggen die oorspronkelijk afgestemd was op vennootschappen en die verschilt van IPSAS. Bij de 'geplande accrual accounting' gaat het om jurisdicties die nog een budgettaire/kasboekhouding voeren, maar overgaan naar vermogensboekhouding, anders dan IPSAS.

Tabel 2: Overzicht van de financiële informatiesystemen in Europese overheden (anno 2008)

Boekhouding	IPSAS	Geplande IPSAS hervorming	Accrual accounting	Geplande accrual hervorming	Cash accounting
Jurisdictie					
Baden-Württemberg (Dui)	- -	- -	- -	■ -	- ■
Bavaria (Dui)	- -	- -	- -	- -	■ ■
Denemarken	- -	- -	■ ■	- -	- -
Finland	- -	- -	■ ■	- -	- -
Frankrijk	- ■	- -	- -	- -	- -
Griekenland	- -	- -	- -	■ -	- ■
Italië	- -	- -	- -	■ ■	- -

² Gebaseerd op een recent empirisch onderzoek ontwikkeld binnen het onderzoekscentrum ARPS UGent – E&Y.

Litouwen	■ ■	- -	- -	- -	- -
Nederland	- -	- ■	■ -	- -	- -
Noorwegen	- -	- ■	■ -	- -	- -
Oostenrijk	- -	- -	- ■	- -	■ -
Portugal	- -	- -	■ ■	- -	- -
Saxony-Anhalt (Dui)	- -	- -	- -	■ -	- ■
Spanje	- -	- -	■ ■	- -	- -
Verenigd Koninkrijk	- ■	- -	■ -	- -	- -
Vlaanderen (Bel)	■ -	- -	■ -	- ■	- -
Wallonië (Bel)	- -	- -	■ -	- ■	- -
Zweden	■ ■	- -	- -	- -	- -
Zwitserland	- ■	- -	■ -	- -	- -

Legende

- = Lokale overheden
- = Centrale overheden

Ondanks de grote inspanningen van de IPSASB en andere internationale organisaties spelen de IPSAS geen overtuigende rol in de meeste lokale en centrale boekhoudkundige overheidshervormingen in Europa. De toepassing van IPSAS is het meest vertegenwoordigd in de centrale overheden, maar blijft beperkt tot slechts ca. 1/3.

Wanneer men de jurisdicties bekijkt die nog steeds gebruik maken van een kasboekhouding maar van plan zijn een vermogensboekhouding in te voeren in de nabije toekomst, is het duidelijk dat de IPSAS slechts af en toe zullen gebruikt worden. De lokale overheden van Baden-Württemberg, Griekenland, Italië en Saxony-Anhalt en de centrale overheden van Vlaanderen, Italië en Wallonië zijn van plan een accrual gebaseerde overheidsboekhouding in te voeren, meer geen van hen zal in dat kader gebruik maken van de IPSAS.

De vermogensboekhouding (al of niet IPSAS)³ is wijd verspreid binnen Europese overheden, 68% van de lokale overheden en 52% van de centrale overheden van de onderzochte jurisdicties maken gebruik van een vermogensboekhouding al dan niet gebaseerd op IPSAS. Verder zijn er nog zeven andere overheden die een ondernemingsboekhouding plannen in de nabije toekomst. Langs de andere kant, zijn er ook nog steeds overheden die zweren bij kasboekhouden. De lokale overheden in Oostenrijk en Bavaria en de centrale overheden in Baden-Württemberg, Bavaria, Griekenland en Saxony-Anhalt hebben geen intenties om de huidige kasboekhouding te veranderen.

Zoals hierboven al werd aangehaald maken sommige landen nog steeds gebruik van een kasboekhouding, maar de vermogensboekhouding is in overheden intussen sterk aanwezig binnen Europa. De hervormingen naar vermogensboekhouding al of niet van het type IPSAS worden gedreven door het New Public Management waarin men accounting en beleidstechnieken gangbaar in ondernemingen wil overnemen in de overheidssector mikkend op voordelen qua performantie en efficiëntie (Guthrie et al., 1999). Het valt ook op dat vele overheden zich bevinden in een overgangsfase van budgettair/kasboekhouden naar vermogensboekhouding, waarvan een aantal nog een stapje verder zet naar IPSAS. Er dient te worden op gewezen dat de jurisdicties die reeds hun vennootschapsboekhouden hebben

³ Met een niet-IPSAS vermogensboekhouding wordt bedoeld dat men net zoals bij IPSAS een dubbele boekhouding voert, maar dat meerdere waarderingsregels en boekhoudpraktijken verschillen met die zoals voorgeschreven door de IPSAS.

opgelegd aan hun overheden, de meeste hinder ondervinden om dan nog over te stappen naar IPSAS, waar die welke vertrekken vanuit budgettaire/kasboekhouding sneller overtuigd kunnen worden tot overgaan naar IPSAS.

Overheden in Europese lidstaten vaak nog liever de stap naar hun vennootschapsboekhouden, dan naar de internationale standaarden IPSAS

Het aannemen van de IPSAS standaarden gaat vooruit en biedt een mogelijkheid tot modernisering van het overheidsboekhouden en –beleid. De overname van IPSAS is voor vele overheden in Europa echter nog geen uitgemaakte zaak. Sommige jurisdicties zijn overname van IPSAS gunstig gezind, andere overheden niet altijd overtuigd van “alweer een nieuwe boekhouding”. De IPSASB heeft ondanks de vele inspanningen nog werk voor de boeg. De niet verplichte toepassing van IPSAS en het landspecifiek overnemen van de standaarden staat de homogeniteit van de adoptie in de weg. Het geven van colleges, het organiseren van conferenties en het schrijven van brochures zou de IPSASB verder kunnen helpen in het bespoedigen van het hele IPSAS proces. Om alle moeilijkheden te kunnen overbruggen, is echter een culturele verandering nodig evenals een grondiger aanpak van het conceptueel boekhoudkader van IPSAS. Dit heeft zijn tijd nodig en men kan concluderen dat men nog voor een grote uitdaging staat, alvorens men kan spreken over volledige adoptie van IPSAS.

6. Besluiten

Deze bijdrage geeft een overzicht van de recente ontwikkelingen en de verdere implementatie van de IPSAS standaarden. Er wordt kort nagegaan hoe deze standaarden zich verhouden tot de boekhoudstandaarden uit de ondernemingswereld (IAS/IFRS) waarop zij in sterke mate zijn afgestemd. De IPSASBoard maakt momenteel werk van een conceptueel boekhoudkader voor de IPSAS en de afgelopen maanden introduceerde diezelfde IPSASBoard enkele nieuwe standaarden, waarvan 3 standaarden (IPSAS 28-30) handelen over ‘financiële instrumenten’. Het is echter niet echt duidelijk in welke mate het ondernemingsboekhouden op dat vlak toepasbaar is voor overheden. Deze standaarden zijn namelijk volledig gebaseerd zijn op IAS/IFRS waar men in overheidscontext meer behoefte heeft aan de macro-economische dimensie. In het artikel komt tevens de situatie van IPSAS in Belgische overheden aan bod evenals de stand van zaken wereldwijd. Er blijkt ook in België een belangrijke vooruitgang te worden geboekt weliswaar met vertraging. Deze bijdrage rondt af met enkele bevindingen uit een recent onderzoek dat de boekhoudsystemen van Europese centrale en lokale overheden vergelijkt. Een belangrijke conclusie is dat IPSAS in Europese jurisdicties in opgang is, maar dat verschillende jurisdicties vaak eigen interpretaties aan de toepassing van IPSAS geven. Daarenboven is niet elk land overtuigd van deze nieuwe vorm van overheidsboekhouden en blijft men soms liever trouw aan zijn traditioneel boekhoudsysteem (budgettaire boekhouding of vennootschapsboekhouding).

Referenties:

Christiaens J., Van den Berghe M. (2006a), Ook publieke sector in de stijl van “IAS/IFRS”: International Public Sector Accounting Standards (IPSAS), *Tax Audit & Accountancy (TAA)*, Jaargang 1, nr. 3, blz. 14-16

- Christiaens J., Van den Berghe M. (2006b), Succesfactoren en moeilijkheden bij de implementatie van International Public Sector Accounting Standards (IPSAS), *Tax Audit & Accountancy (TAA)*, Jaargang 1, nr. 6, blz. 2-7.
- Guthrie, J. et al. (1999), 'Debating Developments in New Public Financial Management: The Limits of Global Theorising and some new Ways Forward', *Financial Accountability & Management* 15(3-4): 209-228.

Tabel 1: Overzicht IPSAS standaarden ('accrual accounting')⁴

Nr	Standaard	Datum	Verband IAS / IFRS
IPSAS 1	<i>Presentation of financial statements</i> In deze standaard worden de algemene vereisten voor een presentatie van de jaarrekening uiteengezet.	5/2000	IAS 1
IPSAS 2	<i>Cash flow statements</i> Hier worden wijzigingen in kasstromen geïdentificeerd aan de hand van een kasstroomoverzicht.	5/2000	IAS 7
IPSAS 3	<i>Net surplus or deficit for the period, fundamental errors and changes in accounting policies</i> Beschrijft de criteria voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en de correctie van fouten.	5/2000	IAS 8
IPSAS 4	<i>The effects of changes in foreign exchange rates</i> Bepaalt de manier waarop wisselkoerswijzigingen in de jaarrekening worden gerapporteerd.	5/2000	IAS 21
IPSAS 5	<i>Borrowing costs</i> Deze standaard besteedt aandacht aan de boekhoudkundige verwerking van de rentekosten (activeren of opnemen in de resultatenrekening).	5/2000	IAS 23
IPSAS 6	<i>Consolidated financial statements and accounting for controlled entities</i> De verplichtingen worden uiteengezet voor de geconsolideerde jaarrekening van entiteiten waarover een moedermaatschappij de macht heeft.	5/2000	IAS 27
IPSAS 7	<i>Accounting for investments in associates</i> Hoe investeringen in verbonden entiteiten moeten opgenomen worden in de geconsolideerde jaarrekening (op basis van de equity methode of de cost method) wordt hier aangepakt.	5/2000	IAS 28
IPSAS 8	<i>Financial reporting of interests in joint ventures</i> Beschrijft de boekhoudkundige verwerking en rapportering van 'joint ventures' waarin publieke en non-profitentiteiten deelnemen (proportionele consolidatie of equity method).	5/2000	IAS 31
IPSAS 9	<i>Revenue from exchange transactions</i> De standaard zet de voorwaarden uiteen voor de opname van opbrengsten die het gevolg zijn transacties van het type koop-verkoop.	7/2001	IAS 18
IPSAS 10	<i>Financial reporting in hyperinflationary economies</i> Een economie met hyperinflatie vereist de toepassing van bepaalde procedures die hier worden beschreven.	7/2001	IAS 29
IPSAS 11	<i>Construction contracts</i> Deze standaard bepaalt de verwerkingswijze van opbrengsten en kosten bij onderhandse projecten in opdracht van derden.	7/2001	IAS 11

⁴ De IPSASB heeft ook één 'cash accounting' boekhoudstandaard ontwikkeld.

IPSAS 12	<i>Inventories</i> De administratieve verwerking van voorraden wordt onder deze IPSAS uitgewerkt.	7/2001	IAS 2
IPSAS 13	<i>Leases</i> Er wordt aan huurders en verhuurders voorgedragen welke financiële rapportering het meest gepast is.	12/2001	IAS 17
IPSAS 14	<i>Events after the reporting date</i> Hier komt het tijdstip en informatief kader aan bod voor de entiteit die haar jaarrekening moet aanpassen voor gebeurtenissen na balansdatum.	12/2001	IAS 10
IPSAS 15	<i>Financial instruments: disclosure and presentation</i> Deze standaard geeft een beter zicht op de invloed van financiële instrumenten die al dan niet opgenomen zijn in de balans.	12/2001	IAS 32
IPSAS 16	<i>Investment property</i> Regelt de boekhoudkundige verwerking (fair value of historische waarde) en publicatie-verplichtingen inzake beleggingen in onroerend goed.	12/2001	IAS 40
IPSAS 17	<i>Property, plant and equipment</i> Beschrijft de boekhoudkundige verwerking van materiële vaste activa.	12/2001	IAS 16
IPSAS 18	<i>Segment reporting</i> Deze standaard stelt grondslagen op voor de rapportering van financiële informatie per segment.	6/2002	IAS 14
IPSAS 19	<i>Provisions, contingent liabilities and contingent assets</i> De definitie en boekhoudkundige verwerking van voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa worden hier beschreven.	10/2002	IAS 37
IPSAS 20	<i>Related party disclosures</i> Entiteiten worden door deze standaard verplicht om informatie te verschaffen over relaties met verbonden partijen en de transacties tussen beide.	10/2002	IAS 24
IPSAS 21	<i>Impairment of non-cash generating assets</i> De procedures worden voorgeschreven voor bijzondere waardevermindering van niet-kasgenererende activa.	12/2004	IAS 36
IPSAS 22	<i>Disclosure of financial information about the general government sector</i> Regels worden voorgeschreven voor een openbaarmaking van financiële informatie over de gehele overheidssector.	12/2006	-
IPSAS 23	<i>Revenue from non-exchange transactions (taxes and transfers)</i> Verplichtingen omtrent opbrengsten afkomstig uit niet-ruiltransacties worden voorgeschreven.	12/2006	-
IPSAS 24	<i>Presentation of budget information in financial statements</i> Conform deze standaard moet de informatie over het budget in de jaarrekening worden gepresenteerd.	12/2006	-
IPSAS 25	<i>Employee Benefits</i> Beschrijft de rapporteringvoorschriften voor verschil-	02/2008	IAS 19

	lende categorieën van personeelsbeloningen.		
IPSAS 26	<i>Impairment of Cash-Generating Assets</i> Deze IPSAS analyseert de boekhoudprocedure voor bijzondere waardeverminderingen op activa met een commercieel doel.	02/2008	IAS 36
IPSAS 27	<i>Agriculture</i> Landbouw	12/2009	IAS 41
IPSAS 28	<i>Financial Instruments: Presentation</i> Presentatie van financiële instrumenten	01/2010	IAS 32
IPSAS 29	<i>Financial Instruments: Recognition and Measurement</i> Financiële instrumenten: opname en waardering	01/2010	IAS 39
IPSAS 30	<i>Financial Instruments: Disclosures</i> Voorstelling van financiële instrumenten	01/2010	IFRS 7
IPSAS 31	<i>Intangible Assets</i> Immateriële vaste activa	01/2010	IAS 38